

Referat fra møte i Biblioteksystemleverandørene

Onsdag 10. april 2013, 10:30 - 15:00 i Bibliotek-Systemers lokaler i Larvik.

Tilstede:

- Hilde Høgås, Nasjonalbiblioteket
- Torstein Tjelta, Nasjonalbiblioteket
- Øystein Reiersen, Bibits AS
- Gunvald Strømme, BIBSYS
- Tore Morkemo, Bibliotek-Systemer As
- Ola Thori Kogstad, Bibliotek-Systemer As

Forfall:

Bibliotekservice: Thomas Strandos
Librotech: Magnus Enger
Reindex: Runar Eggen

Møteleder: Gunvald Strømme

Referent: Ola Thori Kogstad

Sak 1: Gjennomgang og godkjenning av referat fra forrige møte

Forrige referat ble godkjent.

Sak 2: Statusrunde:

Bibliotek-Systemer:

eBokBib, Bibliotek-Systemers iOS-app er lansert. Dette er en app for utlån og lesing av e-bøker som bibliotekene har kjøpt inn til sine lånere. eBokBib inneholder også fritt tilgjengelige titler. Androidversjonen av eBokBib er under utvikling. Fire bibliotek har tatt i bruk eBokBib foreløpig. Det er Deichmanske bibliotek, Trondheim folkebibliotek, Bergen offentlige bibliotek og Stavanger bibliotek.

eBokBib er utviklet uavhengig av biblioteksystem, men er forutsatt å ha tett integrasjon med bibliotekenes lokale biblioteksystem. Det er derfor behov for å se på protokoller og tjenester for dette. Mer om dette i eget punkt under Eventuelt.

Bibliofil arbeider i disse dager med en integrasjon med MinID. Dette var et krav fra en kunde som valgte Bibliofil i fjor, da de i kommunen har basert seg på at kommunens tjenester skal være tilgjengelige for innbyggerne som er autentisert via MinID. Dette er altså en ren autentiseringstjeneste som vil erstatte innlogging med lånernummer og PIN-kode for lånere som allerede er autentisert via MinID.

Bibliofil arbeider også med klienter for SRU og OAI-PMH. Dette var påkrevet i et prosjekt som nå er

terminert. Det er derfor ingen umiddelbar etterspørsel etter disse tjenestene, men de vil bli inkorporert i Bibliofil på sikt.

Bibliotek-Systemer As har på to år økt staben fra fire til sju utviklere. Den økte satsingen har banet veien for satsingen på eBokBib, og har også gitt tilstrekkelig utviklingskapasitet for Bibliofil.

Bibits:

Bibits har en driftsrolle i Biblioteksentralens e-boksatsing BS Weblån. Konkret arbeider en person med webdesign i portalen til BS Weblån. I første versjon av BS Weblån blir metadata distribuert fra Biblioteksentralen slik bestillinger i BS Nettbutikk har blitt distribuert. For fremtiden ser man behovet for tettere integrering med lokalt biblioteksystem. Mer om dette i egen sak under Eventuelt.

Mikromarc 3 utvides nå med en depotmodul, slik at man kan ta i mot depoter, først og fremst fra Deichman/DFB. Fase to vil håndtere depoter som sendes til andre bibliotek.

Ferdigstillingen av tidsskriftmodulen forrige høst markerte avslutningen av utvikling av basismoduler til Mikromarc 3.

Bibits arbeider med en WebApp for søking.

Eksisterende kunder på Aleph er sagt opp med virkning 31/12 2013. Det er kun noen få bibliotek som er igjen i Aleph nå. Blant disse er Kristiansand, Stavanger og Stortingsbiblioteket.

Nasjonalbiblioteket:

Biblioteksøk har nå mottatt leveranser fra 131 bibliotek (av 428). Nasjonalbiblioteket er fornøyd med dette antallet. Alle i Akershus avleverer, nesten alle i Rogaland og Vestfold, og mange avleveringer også fra Hedmark, Østfold og Buskerud. Fordelt på biblioteksystem så er det 78 Bibliofil, 43 Mikromarc, 19 Tidemann. Kun 9 av de bibliotekene som avleverte til Samkatalogen har ikke kommet i gang med avlevering til Biblioteksøk.

Når nye bibliotek ønsker i avlevere til Biblioteksøk, kontakter de sin biblioteksystemleverandør. Nasjonalbiblioteket kontakter bibliotekene med ujevne mellomrom og oppfordrer til deltakelse.

Det er utfordringer i arbeidet med deduplisering i Biblioteksøk. Arbeidet er komplekst, og maskinvaren er ikke kraftig nok til å håndtere oppgavene i rimelig tid. Ny maskinvare er bestilt, og det praktiseres en inntaksstopp for tiden. Det jobbes videre også med å optimalisere og dra nytte av flere typer ID-er som finnes i katalogpostene for å forbedre dedupliseringen.

Forøvrig gjøres der enkelte mindre utviklingsarbeider i søkegrensesnittet for tiden.

Det skal gjøres en vurdering om NB-søk og Biblioteksøk skal slås sammen, og i såfall på hvilket nivå

de skal framstå som en enhet.

Biblioteksøk er nå en tjeneste for bibliotek, og det er ikke tidfestet når Biblioteksøk skal bli en tjeneste for sluttbruker.

Man er ikke i mål med oversettelsen av WebDewey ennå. Dette var en større jobb enn antatt. Man håper på en lansering ved årsskiftet 2013/2014. I den forbindelse planlegger man opplæring. Man tenker å legge ut hjelpemidler på nettet, og man vil gi anbefalinger for bruk.

USA og Storbritania har gått over til RDA, og Nasjonalbiblioteket har bedt Katalogkomiteen om å gi anbefalinger for innføring av RDA i Norge. Tidspunkt og hvordan en innfasing av dette kan skje i NORMARC er blant de interessante temaene å få anbefaling på.

I USA og Storbritania har man forøvrig bestemt at RDA tas i bruk for nykatalogisering, mens eksisterende baser ikke skal endres.

Etter all sannsynlighet er det BIBSYS som vil møte dette først. Det er imidlertid interessant for alle systemleverandørene å få vite resultatet av Katalogkomiteens vurderinger.

En oversetting av RDA til norsk vil være blant de første tiltakene. Betaling for å få tilgang til RDA er uavklart.

Nasjonalt autoritetsregister for personer, korporasjoner og konferanser skal nå avleveres løpende til VIAF en gang i måneden. For tiden har BIBSYS noen mindre tekniske utfordringer som fører til en midlertidig stopp i avleveringen. Man har en streng politikk for avlevering foreløpig, som har gjort at kun en førti- til femti tusen autoriteter av totalt over en million autoriteter har blitt avlevert.

Søkegrensesnitt mot autoritetsregisteret er SRU, og man kan høste inn via OAI-PMH. Denne OAI-PMH-tjenesten støtter nå «delete».

Det er en utfordring i samkjøring mellom Bibbis autoritetsregister (fra Biblioteksentralen) og nasjonalt autoritetsregister, da id'en fra Bibbi ikke er beholdt ved innlasting i nasjonalt autoritetsregister. Man har altså ikke lagt tilrette for å unngå duplikater her.

Nasjonalt autoritetsregister for navn inneholder nå ikke forfatters nasjonalitet. Det er et viktig søkefelt for folkebibliotekene.

Det ble kommentert fra noen av systemleverandørene at utbredelsen av nasjonalt autoritetsregister i folkebibliotekene på sikt vil nok avhenge at det blir ansett for å være bedre enn alternativene. Dersom registeret mangler informasjon som anses å være vesentlig, og som andre autoritetsregistre har, så har man ikke det beste utgangspunktet.

Nasjonalbiblioteket har begynt å digitalisere tidsskrifter.

Nasjonalbiblioteket har inngått en avtale med NRK om distribusjon av radioprogram der NRK har alle

rettighetene til innholdet i programmene (gjelder f.eks. ikke der forekommer musikk i programmene).

Spørsmål om det kommer OAI-PMH-sett for Bokhylla? Konkret er det behov for to sett: Bokhylla-online for alt materialet som kan leses online, og Bokhylla-falt-i-det-fri for materialet som har falt i det fri. BIBSYS svarte at dette sannsynligvis er fort gjort.

BIBSYS:

Nye system:

Nytt Discovery-verktøy er bestemt. Det er Primo fra Ex-Libris. Dette skal tilrettelegges for bruk for samtlige BIBSYS-bibliotek med unntak av NTNU UB. som har valgt et discovery-verktøy fra EBSCO. BIBSYS er for tiden i gang med å eksportere data til begge discovery-verktøyene.

BIBSYS skal også bytte ut dagens egenutviklede biblioteksystem til fordel for et kommersielt produkt. Kravspesifikasjon er under utarbeidelse og vil bli sendt ut for offentlig anbud i slutten av april. Blant kravene til nytt system er at det skal inneholde en funksjonell ERM-modul. Dette sørger for at man til enhver tid har oversikt over de digitale ressursene det enkelte biblioteket har kjøpt tilgang til. Etter planen skal nytt system settes i drift 1/1-2015.

I OAI-PMH er det implementert "delete" for autoritetsregisteret, men ikke for bibliografiske poster foreløpig.

BIBSYS har implementert støtte for NCIP bl.a. for kommunikasjon mot utlånsautomater.

Publiseringsarkivene til deltagerne i Bragekonsortiet ble i september 2012 oppgradert med nyeste versjon av systemprogramvaren Dspace (v. 1.8.2). Ved årsskiftet lanserte CRISTin en ny overføringstjeneste for fulltekstdokumenter til de norske publiseringsarkivene. Denne ble straks implementert for Bragekonsortiet. Tjenesten innebærer at forskerne kan laste opp fulltekstfiler samtidig som de registrerer sine publikasjoner i CRISTin. Fulltekstfilene blir automatisk overført til publiseringsarkivet for lagring sammen med metadata fra CRISTin.

LOR - Learning Object Repository - er et samarbeidsprosjekt med Uninett og NTNU hvor man gjør digitale læringsressurser tilgjengelig for studentene.

BIRD - BI Research data - et prosjekt som kjøres sammen med BI for å arkivere forskningsdata, og gjøre dem tilgjengelig for personer med korrekt autorisasjon. Pilot i løpet av april.

Sak 3: Resultat av søknad om støtte til overgang fra NILL til NCIP

Det ble levert inn en søknad, men denne resulterte ikke i tildeling av midler. BIBSYS har i etterkant vært i kontakt med Nasjonalbiblioteket og fått beskjed om at det kan ligge muligheter for støtte utenom de ordinære tildelingene.

Hilde orienterte så om status, slik hun mente den var. Søknaden var muligens for fokusert på BIBSYS' behov, og underkommuniserte at det primære var en overgang fra den norske NILL-protokollen for utlån, til den internasjonale NCIP-protokollen, og at det var en samlet gruppe av biblioteksystemleverandører som står bak søknaden.

Nasjonalbiblioteket ønsker nå et nytt brev fra biblioteksystemleverandørene med vekt på effekten tiltaket får for bibliotekene i landet. Evt. andre fordeler det er å basere seg på en internasjonal standard, som for eksempel framtidige fellesprosjekter, bør også understrekes. Sammen med ferske kostnadsoverslag kan dette sendes til Jonny Edvardsen hos Nasjonalbiblioteket.

Sak 4: Katalogkomiteens behandling av vårt forslag for NORMARC 850 og Marc21 859

Katalogkomiteen sluttet seg til vårt forslag. Dette vil derfor nå være retningsgivende for biblioteksystemleverandørene.

Sak 5: Eventuelt

Etter en diskusjon om hva som skal avgjøre om en katalogpost inkludert eksemplarinformasjon er endret, ble det oppnådd enighet om følgende felles forståelse:

Endringer i bibliografiske opplysninger og bestandsdata innebærer at en katalogpost er endret. Kun endringer i sirkulasjonsdata innebærer ingen endring av katalogposten.

Denne forståelsen kan legges til grunn ved håndtering av innhøsting i OAI-PMH.

Bibits reiste et spørsmål om hvordan man skal merke en tittel slik at den framstår som ikke mulig å låne via fjernlån. Det kom også fram at noen bibliotek ønsker å gi tilgang til fjernlån for enkelte eksemplarer, men ønsker ikke å tillate lånerinitiert fjernlån av disse eksemplarene.

Vi har sett på tag 850 i NORMARC og 859 i Marc21, og foreslår å innføre to nye verdier i delfelt f "tilgjengelighet / User restrictions" for å håndtere disse ønskene:

12: "Not for ILL"

13: "Not for User ILL"

Forståelsen her er at "12" betyr at ingen form for fjernlån skal tillates, mens "13" betyr at fjernlån fra bibliotek kan tillates, men ikke fjernlån direkte fra lånerne.

Det er NorZIG som endelig kan vedta dette. Dette referatet oversendes derfor NorZIG, slik at de kan ta opp saken.

Oppfølging av sak 5 fra forrige møte: Statistikk. Vil Nasjonalbiblioteket motta data i et XML-format?

I referatet ble det sagt at biblioteksystemleverandørene fastholder ønsket om å kunne levere statistikken til Nasjonalbiblioteket som XML, og at man ønsket å få en formatdefinisjon i løpet av våren 2013 hvis Nasjonalbiblioteket hadde en målsetning om å motta data for 2013 i dette formatet.

Nasjonalbiblioteket informerte om at dette ikke kommer i løpet av 2013. Det ble ikke antydnet når Nasjonalbiblioteket har som ambisjon å motta statistikkdataene i dette formatet.

Fra Depotbiblioteket: Når bibliotekene kasserer, er det arbeidskrevende for dem å finne ut om Depotbiblioteket skal ha de eksemplarene de kasserer. Hvordan kan informasjon gis slik at kasseringsarbeidet kan forenkles?

Etter noen diskusjon kom vi fram til at helautomatiske løsninger vil åpne for store feil. Vi ønsker derfor en løsning som gir bibliotekaren som kasserer tilstrekkelig informasjon til å avgjøre om et kassert eksemplar skal sendes til Depotbiblioteket eller ikke. Denne informasjonen må både lokalt biblioteksystem og Depotbibliotekets biblioteksystem (BIBSYS) skaffe til veie. Konkret tenker vi oss følgende:

Når et eksemplar skal slettes, syntetiserer lokalt biblioteksystem et søkebegrep for å finne eksemplarets katalogpost via et SRU-søk i Depotbiblioteket. Depotbiblioteket svarer så med alle treff dette søket gir, og for hvert treff angis det om Depotbiblioteket ønsker eksemplaret eller ikke. Dette kan bakes inn blant de bibliografiske dataene, f.eks. i tag 997\$a, med verdien 1 om Depotbiblioteket ønsker eksemplaret, og 0 ellers.

Resultatet av dette SRU-søket viser så lokalt biblioteksystem for bibliotekaren, som så kan finne korrekt treff i listen, og ut fra det se om Depotbiblioteket ønsker eksemplaret eller ikke.

Utenlandske bøker som ikke finnes i Depotbiblioteket, skal forøvrig ikke depotbiblioteket ha.

Med denne måten å løse oppgaven på, vil Depotbiblioteket uavhengig av de lokale biblioteksystemene kunne endre sine kriterier for om de ønsker eksemplarer eller ikke.

Både eBokBib og BS Weblån ønsker å tilby en tett integrasjon med lokale biblioteksystem i gjennom åpne og dokumenterte protokoller. Med Bibliotek-Systemer som leverandør av eBokBib og Bibliofil, og med Bibits som teknisk leverandør av BS Weblån og leverandør av Mikromarc, er det de samme ønskene og problemstillingene begge leverandører arbeider med. Hvis det er mulig å oppnå enighet om en felles protokoll for integrasjon mellom e-boksystem og lokalt biblioteksystem, ville det vært en fordel.

Bibits og Bibliotek-Systemer ønsker å undersøke dette, og vil ta kontakt for å arbeide videre med disse spørsmålene. Biblioteksystemleverandørene vil bli informert om resultatet av dette arbeidet.

Oppfølging av sak 6 fra forrige møte, Konvertering Marc21 - NORMARC.

Nasjonalbiblioteket melder at 25 felter er håndtert. De ønsker å få innspill på hvilke andre felt som bør håndteres. Umiddelbart ble det klart at felt 019 ikke er blant feltene som er håndtert. 019, og særlig 019\$b, materialtype, er et viktig felt for folkebibliotekene. Det er derfor ønskelig at håndtering av 019 prioriteres.

Torstein viste også til et arbeid med å implmentere dette som en tjeneste. USEMARCON er brukt for å lage en http-basert tjeneste. Det var spørsmål om andre format enn MarcXchange var nødvendig, men biblioteksystemleverandørene mener MarcXchange er tilstrekkelig.

I en testfase ønsker biblioteksystemleverandørene hvis mulig å få markert i resultatet av konverteringen hvilke felt som ikke har blitt konvertert. På den måten kan biblioteksystemleverandørene få et bedre grunnlag for å gi tilbakemeldinger på hvilke felt som ønsket håndtert.

Det har vært et par ønsker om å ha organisasjonsnummer i Base Bibliotek. Det kom fram at det er reelle behov i biblioteksystemene for dette, og at det derfor er ønskelig å få dette inn i Base Bibliotek. Det er ønskelig at bibliotekene selv legger på denne informasjonen om eget bibliotek i Base Bibliotek.

Nasjonalbiblioteket overtar sekretariatsfunksjonen i Biblioteksystemleverandørene fra 1. august 2013.

Neste møte holdes onsdag 11. september hos Nasjonalbiblioteket i Oslo. Møtetid er 10:30 til 15:00